

**TBMM MÜZAKERELERİNDE ORTAYA KOYDUĞU DÜŞÜNCE VE FİKİRLERİ İLE EĞİTİMCİ
BİR MİLLETVEKİLİ: İSMAİL HAKKI BALTACIOĞLU**

Yaşar ÖZÜÇETİN

Prof. Dr., Ahi Evran Üni., yozucetin@ahievran.edu.tr

Mustafa MUTLU

Okt. Bartın Üni., Ata. İlk. ve İnk. Tar. Bölümü, mmutlu@gmail.com

Received: 14.03.2016

Accepted: 06.06.2016

ÖZ

İsmail Hakkı Baltacıoğlu, CHP'nden VII. Dönem Afyonkarahisar, VIII. Dönem de Kırşehir Milletvekili olarak Meclis'e dâhil olmuş, milletvekilliği süresince Genel Kurul'da muhtelif konularda demeç, önerge, teklif ve aldığı muhtelif sözlerle üzerinde durduğu konular şunlar olmuştur: Müesseseleri, kültürü, medeniyeti, insan hak ve hürriyetlerine riayet bakımından Avrupalı olunduğu, Avrupa Birliğine dâhil olmanın yalnız coğrafî bir mesele olmayıp, medenî bir millet olunmasından ileri geldiği, ana siyasetin esas istikametinin Batı Avrupa'da olmasıyla birlikte Yakın Doğu ve Asya'ya karşı alâkanın asla azalmadığı, hatta bu alâkanın daha da kuvvetleneceği.

Bütün dünyada olduğu gibi ülkede de insanî ve ilmî olmayan bir imtihan meselesinin olduğu, bunun kudreti değil sadece hafızayı ölçerek ezberi aradığı, milletlerin muhtaç olduğu sistemin ezberleyen insan değil, bilgisini pratiğe dönüştürerek yaratan insan olduğu, insanların yaşadıkları memleketin muhitin sanatlarına, tekniğine biraz intibak edebilir olmaları gerektiği, okullarda ahlâklı, karakter sahibi, vatansever, millete ve milletin ülkülerine bağlı gençler yetiştirilmesinin programlara ahlâk adı altında ders koymakla temin edilemeyeceği, okulun talim ve terbiye ihtiva ettiği bütün tesir edici unsurlarla ve günlük küçük sanılan olaylar içinde insan ve vatandaşın karakterini oluşturduğu.

Gereksiz bilgilerin atılmasının lâzım olduğu, okulların birer ahlâk ve demokrasi yuvaları haline getirilip, hayat, kanun, töre ve örfleriyle ister istemez zorunlu olarak ahlâkî oluşumun meydana geleceği.

Heykeltıraş ve ressamın bir yandan desteklenirken diğer yandan vergiye tâbi tutulmaması gerektiği.

İsmail Hakkı Baltacıoğlu, mücadele azmi ile kendini belli eden bir karakter, ülkesine kendini adayın bir eğitim, fikir ve siyaset adamıdır.

Anahtar Kelimeler: İsmail Hakkı Baltacıoğlu, eğitimci bir milletvekili, TBMM müzakereleri, VII. dönem Afyonkarahisar milletvekili, VIII. dönem Kırşehir milletvekili.

**İSMAİL HAKKI BALTACIOĞLU: AN EDUCATOR PARLIAMENT MEMBER AND HIS
THOUGHTS AND IDEAS HE PRESENTED IN THE NEGOTIATIONS OF THE TURKISH
GRAND NATIONAL ASSEMBLY**

ABSTRACT

İsmail Hakkı Baltacıoğlu, who took place in the Assembly as Republican People's Party (CHP) VII. Term Afyonkarahisar parliament member and VIII. Term Kırşehir parliament member, is a prominent character for his resolution in fighting, an intellectual man of education and politics

who dedicated himself to his country and who, during the time of his membership, with his statements, motions, proposals and words, presented his thoughts and opinions about various issues in General Assemblies as such;

One becomes a European in respect of abiding by its institutions, culture, civilization and human rights and freedoms, what entering into EU means is not just a matter of geography but being a civilized nation; though orientation of the main politics is to be toward West Europe, interest in Near East and Asia should never diminish but in fact it is to grow stronger,

Like in all over the world, our country also has the problem of a non-humanitarian and non-scientific examination system, by assessing the memory, this does not look for power but only memorizing, what nationals need is not memorizing people but creative people who transform their knowledge into practice, people should be a little adaptable to arts and techniques of the country, location they live in, raising moral youth with strong character who are patriotic and bound to their nation and its values cannot be ensured by providing courses under title ethics in schools, personality of a person is formed with all affective elements of education in a school and daily matters which are considered to be little,

We should get rid of unnecessary information, schools must be turned into homes of ethics and democracy and ethical formation will occur necessarily with the effect of life, law, rules and traditions,

Sculptors and painters must be supported on the one hand and subject to tax on the other hand.

Keywords: İsmail Hakkı Baltacıoğlu, an educator parliament member supporting education, negotiations of the Turkish Grand National Assembly, VII. term Afyonkarahisar parliament member, VIII. term Kırşehir parliament member.

GİRİŞ

Heyet-i Temsiliye tarafından millî irade ele alınmış millî ve mahallî kongrelerde alınan kararlar titizlikle yerine getirilip, geçici hükümet görevi ifâ edilmiş, 23 Nisan 1920 Cuma günü, *“Makamı muallâyi hilâfet ve saltanatı ve memaliki mahrusai şahaneyi yed-i ecanipden tahlis ve taarruzatı defî maksadına matuf olarak teşekkül eden...”* (TBMM Kavanin Mecmuası, D: I, C: I, No: 2, 1943: 2) Büyük Millet Meclisi toplanmıştı.

TBMM I. Dönem (1920-1923) Türk tarihinde ilk kez millî hâkimiyet ilkesini, siyasî ve hukukî temel edinmiş, bu günkü devlet ve hükümet şekil ve sistemini açık bir şekilde belirlemiş, kuruculuk vasfına da sahip olmuş (Afetinan, 1973: 25-26; Berkes, 1978: 147-148 Tunaya, 1981: 208-209; Ünsal, 1990: 4-6; Ezherli, 1992: 1; Türk Parlamento Tarihi C. III: 1995: III), II. Dönem (1923-1927) devletin kurumlaşması sağlanmış, büyük Türk inkılâbının oluşumu önemli bir mesafe kat etmiş (Türk Parlamento Tarihi C. III: 1995: 5), bu süreçte mebuslar vazgeçilmez farklı etkilere sahip olmuşlar III. Dönem (1927-1931), Türk inkılâbının tamamlanması, devletin kurumlaşması sağlanmış ve TBMM çalışmalarının özenle ve yaygın bir şekilde sürdürüldüğü yıllar olmuş (Türk Parlamento Tarihi C.I: 1995: V), IV. Dönem (1931-1935) CHF bütün yurttta örgütlenmeye başlamış, yapılan seçimlere katılım % 45 oranında olmuş, inkılâplara devam edilmiş, kadınlara önce yerel, daha sonra parlamento seçimlerinde seçme ve seçilme hakkı tanınmış (Buran, 2005: 100-101), V. Dönem (1935-1939) 18 kadın, milletvekili olarak parlamentoya girmiş, seçimlerden önce Cumhuriyet Halk Fırkası ad değiştirerek *“Cumhuriyet Halk Partisi”* ismini almış, Cumhuriyet döneminde ilk kez; Müslüman olmayan vatandaşlar da aday gösterilmiş ve bazıları parlamentoya girmiş, seçimlere katılım oranı % 68,5'e yükselmiş, VI. Dönem (1939-1943) II. Dünya Savaşı'nın oldukça zorlu dönemleri yaşanmış, ilk kez muhtelif hükümet bunalımları görülmeye başlamış, seçimlere katılım oranı % 79 olmuş, VII. Dönem (1943-1946) Cumhuriyet döneminin son tek partili seçimi

olmuş, savaşın etkisiyle seçimlerde muhtelif kısıtlamalar görülmüş, savaşa dâhil olunmamışsa da önemli oranda erkek nüfusu askere alınmış, seçime katılım oranı % 80 civarında olmuş (Milletvekili Genel Seçimleri 1923-2007, 2008), VIII. Dönem (1946-1950) Türkiye’de Cumhuriyet döneminde yapılan ilk erken tek dereceli ve ilk çok partili seçim olmuş, 21 Temmuz 1946’da CHP, DP ve Kalkınma Partisi’nin dâhil olduğu seçimlere katılım % 75 oranında gerçekleşmiş, CHP 397, DP 61 ve Bağımsız 7 milletvekili elde etmişti (Buran, 2005: 104-105).

Bu araştırma ve incelemenin amacı müzakereleri temelinde eğitimci bir milletvekili olan İsmail Hakkı Baltacıoğlu’nun Meclis müzakerelerinde ortaya koyduğu düşünce ve fikirleriyle yeri ve rolünü tahlil edip belirlemeye yöneliktir.

Araştırma ve incelemede Baltacıoğlu’nun hayatından kısmen bahsedilmiş, Genel Kurul’a gelen ve müzakere edilen muhtelif konularda sahip olduğu düşünce ve ortaya koyduğu fikirlerin müzakerelere yansması üzerinde durulmuştur.

Çalışmada TBMM Zabıt Cerideleri, Meclis faaliyetlerinin yürütülmesi sırasındaki bütün konuşma ve davranışları ihtiva etmesi, zamanın politik şartları hakkında bilgiler vermesi nedeniyle esas alınmış, ayrıca telif ve tetkik eserlerden de istifade edilmiştir.

Ülke yönetiminde en üst yegâne güç TBMM’dir. TBMM’nde dâhili ve harici kararlar alınırken bütün yönü ile tahlil ve takip edilip tartışılmaktadır. Bu bağlamda teklif ve alınan muhtelif sözlerle, Meclis’in üyeleri tarafından ortaya konulan düşünce ve fikirler oldukça önemli olmuştur. CHP’nden VII. Dönem Afyonkarahisar, VIII. Dönem de Kırşehir Milletvekili olarak Meclis’e dâhil olmuş olan Baltacıoğlu, milletvekilliği süresince Genel Kurul’da muhtelif konularda demeç, önerge, teklif ve aldığı muhtelif sözlerle TBMM’nin aldığı karar ve çıkardığı kanunlarda bir fikir ve siyaset adamı olarak da mevkii ve rol sahibi olmuştur.

1. HAYATI

28 Şubat 1886’da İstanbul Cihangir’de doğdu. Babası Mucurlu Baltacıoğlu İbrahim Edhem, annesi Düzceli Hamdune Hanımdır. İlköğrenimine Cihangir Sirkeci Mescidi içindeki mahalle mektebinde başladı. Karataş’taki Şemsülmekatib ile Firuzaga’daki Meşrik-i Füyüzat adlı özel okullarda ve Kışlaarkası İlk mektebinde devam etti (Baltacıoğlu, 1998: 1; Dilaver, 2004: 145). Orta öğrenimini Fevziye Rüştüyesi’nde tamamladı. 1899’da girdiği Vefa İdadisi’nden 1903’te mezun oldu. Daha sonra Darülfünun-ı Osmaninin tâbiye şubesine girdi. Kimya, fizik ve morfoloji derslerine karşı olan büyük ilgisi yanında, Kadri Efendi’den de hüsn-i hat dersleri de aldı.

Darülfünun’da öğrenci iken Divan-ı Hümayun Kâtipliği’ne memur olarak girdi. II. Meşrutiyet’in ilanından önce bir süre fahri hat hocalığı yaptı, mezuniyetinin ardından Darülmualimin-i İbtidaiyeye hat hocası oldu (Aytaç, 1979:170, 174; Tozlu, 1989: 5). Bir müddet burada vazife yaptıktan sonra pedagoji ve el sanatları konularında incelemelerde bulunmak üzere Avrupa’ya gönderildi. Fransa, İngiltere, Belçika, İsviçre ve Almanya’daki okullarda özel ve genel öğretim metodlarını inceledi. 1911’de Almanya’dan yurda döndü ve Daülmuallimindeki görevine devam etti (Baltacıoğlu, 1998: 18).

Darülmualimini Batı sistemine göre yeniden düzenlemekle görevlendirildi. 1916 yılına kadar çalıştığı Darülmualiminde uygulamaya koyduğu yeniliklerin temelinde öğrenciyi gerçek hayatın şartlarına göre yetiştirme ve yönlendirme esastı. Darülmualimin yanında Darulmuallimat ve bu okul bünyesindeki Ana Muallim Mektebinde de dersler verirken fahri olarak Şemsülmekatib adlı özel ilkokulda ders nazırlığı görevini de üzerine aldı (Ülken, 1999: 450).

Ayrıca, bu okulda yeni terbiye konusundaki bütün düşünce ve tasarılarını uygulama imkânı buldu. Açık hava okulu, kır gezintileri ve aile müsamereleri gibi modern uygulamaların ilk denemelerini de bu sırada yaptı. I. Dünya Savaşı'nın başlaması üzerine görevinden ayrılmak zorunda kaldı.

Maarif Nezareti'nce Darülfünun Terbiye Müderrisliği'ne tâyin edildi (1913). Ancak, 1916 yılına kadar Darülmualimindeki çalışmalarını da sürdürdü. Darülfünunun ıslahına yönelik çalışmalarda Ziya Gökalp, Yusuf Akçura, Ahmet Ağaoğlu gibi devrin tanınmış şahsiyetleriyle birlikte önemli görevler üstlendi. Orta Öğretim Genel Müdürlüğü (1918), kısa bir süre Yüksek Öğrenim Genel Müdürlüğü Teftiş Kurulu Genel Başkanlığı (1919) gibi maarifin üst kademelerinde idarî görevlerde bulundu. Ancak, bir süre sonra Darülfünun Müderrisliği dışındaki çalışmalarını bırakmak zorunda kaldı.

1921-1924 yıllarında Edebiyat Fakültesi Dekanlığı'na 1924 yılında Darülfünun Rektörlüğü'ne seçildi. Bu görevde iken üniversite muhtariyetini sağlayan kanunun çıkarılması ve yürürlüğe konulması, üniversite binasının ilga edilmiş olan Harbiye Nezareti'ne nakli, müderrislerin yalnız kendi dersleriyle uğraşmalarının sağlanması, üniversitenin merkezî bir kütüphaneye kavuşturulması gibi işleri gerçekleştirdi. 1929'da Rektörlük'ten istifa etti. 1929'da Gazi Terbiye Enstitüsü Müdürlüğü'ne vekâlet etti, hazırladığı "*Teşkilât Reformu Lâyhası*" Talim Terbiye Kurulu tarafından kabul edilmeyince ertesi yıl bu görevi bıraktı. 1933'de çıkarılan Üniversite Kanunu'yla kadro dışı bırakılarak görevine son verildi. Mesaisini kitaplarına ve kendi çıkardığı "*Yeni Adam*" dergisine ayırdı. 1941 yılında üniversiteye yeniden döndü ve Ankara Üniversitesi Dil Tarih-Coğrafya Fakültesi'ne pedagoji profesörü oldu (Binbaşıoğlu, 1995: 92; Aytaç, 1987: 114).

CHP'nden VII. Dönem Afyonkarahisar, VIII. Dönem de Kırşehir Milletvekili olarak Meclis'e girdi (TBMM Üyelerine Mahsus Defter No. 680 Sicil No 1170 Zarf No 38). Bu dönemde Genel Kurul'da muhtelif konularda konuşmaları oldu.

1942-1957 seneleri arasında Türk Dil Kurumu Terim Kolu Başkanlığı yaptı. 1950'den sonra tekrar "*Yeni Adam*" ile 1956'da çıkarmaya başlayıp kısa süre devam ettirebildiği "*Din Yolu*" dergilerini yayımlamaya başladı. Çeşitli konularda konferanslar vererek yaygın ve çalışma hayatını sürdürdü¹ (TBMM Âzasının Tercümeihal Kağıdı Örneği 1170; Tozlu, 1989: 211-296).

¹ Hayatı boyunca hattatlık, resim, dekorasyon, mimarlık incelemeleri, bahçıvanlık ve çeşitli el sanatlarıyla ilgilenen Baltacıoğlu, "*alev yazısı*" diye tanınan yeni bir hat şekli geliştirmişti. Küfî hatla yazdığı "*ya rabbe'l-alemin*", sülüs celisiyle yazdığı "*er- rızku alellah*" çok meşhur olan eserleridir. "*Türk Yazılarının Tedkikine Medhal*" başlıklı incelemesini "*Türkler'de Yazı Sanatı*" adlı kitabında daha da geliştirmiştir.

1 Nisan 1978'de Ankara'da vefat etti. Fransızca ile İngilizce biliyordu. Evli ve iki çocuk sahibi idi (TBMM Üyelerine Mahsus Defter No.680 Sicil No 1170 Zarf No 38).

2. ESERLERİ BAĞLAMINDA ÖNE ÇIKAN DÜŞÜNCE VE FİKİRLERİ

Baltacıoğlu, Pedagoji, felsefe, sosyoloji, ilahiyat ve sanat alanlarındaki fikrî eserlerin yanı sıra roman ve sahne eserleri gibi edebî eserleri de kapsayacak şekilde geniş bir yelpazede yazılar yazdı. 133 kitabı ve 1911 makalesi mevcut olup (Göral, 2003: 608), eserlerinin başlıcaları; *“Talim ve Terbiyede İnkılâp”*, *“Toplu Tedris”*, *“Sosyoloji”*, *“Pedagojide İhtilâl”*, *“Resmin Usulü Tedrisi”*, *“Jean Jacques Rousseau'nun Terbiye Felsefesi”*, *“İçtimai Mektep Nazariyeleri ve Prensipleri”*, *“Tarih ve Terbiye”*, *“Mürebblere”*, *“Türk'e Doğru”*, *“Kültürce Kalkınmanın Sosyal Şartları”* idi.

Sosyolojik görüşlerinde E. Durkheim ve Ziya Gökalp'ın etkisinde kalmakla beraber sosyal kurumlar arasında din, dil ve sanata öteki sosyal olgulardan daha çok önem verdi. Baltacıoğlu'na göre; özellikle bu üç olgu toplumun geleneğini meydana getirmektedir. Toplumun en sürekli ve temel gerçeği gelenektir, milliyet, yalnız onunla tarif edilebilir. Sosyal değişikliklere karşı direnen en güçlü unsur da odur. Din, dil ve sanat yalnız birer kurum olmakla kalmazlar, toplumun diğer bütün kurumlarına *“etkileyici güç”* olarak da katılırlar. Bunlar en ilkel toplumlarda dahi mutlaka bulunduğu gibi ileri toplumlarda da etkileri devam eder.

Eğitimde hür bir anlayış mevcut olmakla beraber hürriyet bütün vicdanî ve sosyal bağlardan kurtuluş anlamına gelmez. Eğitim hem disiplin hem de hürriyet fikrini toplayan canlı bir harekettir. Çocuğun eğitimini ise toplum içinde yaşayan öğrendiğidir. Eğitim fikri, bir güç beceriklilik ve egemenlik fikridir, bunlar ise yalnız toplum hayatı yaşayan kişide vardır. Toplumun yenileşmesi ve değişmesiyle eğitim de değişmektedir. Eğitimin değişmeyen yönü sadece kanunlardır. Eğitimcinin görevi, çocuğun kendi kendine oluşmasına ve gelişmesine imkân sağlamak ve buna engel olan dış unsurları ortadan kaldırmaktır. Modern aile yapısında din birliğinin olması şart olmamakla beraber, normal aile dinini yaşayan, dilini konuşan, sanatlarını tadan ailedir.

Kişinin ahlâk, sanat ve dil sahasında gerekli kültürü aldıktan sonra dinî formasyona tâbi tutulmaması halinde şahsiyetinde bütünlük olamayacaktır. Baltacıoğlu'na göre din denilen sırlı yaşayış, bir kaynak ve yaratıcı öz olarak bütün öteki toplum kurumlarını var etmekle kalmamış, aynı zamanda onların içinde varlığını sürdürmüştür. Toplumun dini, ahlâk, hukuk, dil, bilgi, sanat ve varlık felsefesinden ayrı bir şey değildir. Din bütün bunların özünde varlığını sürdürmektedir. Şu halde dinî kişilik olmadan millî kişilik de olmaz. Din teknik gibi insanların yalnız aklını, sanat gibi yalnız gönlünü saran bir bilinç değildir. O, insanın bütün bilgisini saran bir bilinçtir. Kansıız yaşanmayacağı gibi dinsizde yaşanamaz.

¹. Sosyoloji, felsefe, estetik, pedagoji ve sanat tarihi gibi çeşitli alanlarda irili ufaklı yüzden fazla eser kaleme almıştır. Eserlerinden bazıları şunlardır; Pedagoji ile ilgili; *“Talim ve Terbiyede İnkılâp, Terbiye ve İman, İzmir Konferansları, Elişlerinin Usul-i Tedrisi, Terbiye İlmî, J.J. Rousseau'nun Terbiye Felsefesi, Umumi Pedagoji, İçtimai Mektup, Toplu Tedris, Rüyardaki Okullar, Pedagojide İhtilâl”*, Sosyoloji ile ilgili; *“Maarifte Bir Siyaset, Türk'e Doğru, Batı'ya Doğru, Ziya Gökalp”*, Sanata dair; *“Demokrasi ve Sanat, Türklerde Yazı Sanatı, Türk Plastik Sanatları”*, Dinî; *“Din ve Hayat, Kur'an (meal), Büyük Tefsir”*, Felsefeye dair; *“Kalbin Gözü, Felsefe”*, Edebî; *“İnanmak, Akıl Taciri, Dolaplı Beygiri, Kafa Tamircisi, Batak, Yalnızlar”*. Ayrıca, aynı konularda ve çocuk ve gençlik meselelerine dair bir kısmı basılmamış bazı eserleri de mevcuttur.

Hayatı boyunca hattatlık, resim, dekorasyon, mimarlık incelemeleri, bahçivanlık ve çeşitli el sanatlarıyla ilgilenen Baltacıoğlu, İslâm ve Türk yazılarının her çeşidinde yazılar yazdı. Çeşitli dergi ve gazetelerde pek çok makalesi yayımlandı² (TBMM Âzasının Tercümeihal Kağıdı Örneği 1170; Berikan Tarih Ansiklopedisi, 2002: 188-191; Göral, 2003: 608).

3. TBMM MÜZAKERELERİNDE ORTAYA KOYDUĞU DÜŞÜNCE VE FİKİRLERİ

İstanbul Üniversitesi 1947 yılı Bütçesi münasebetiyle Baltacıoğlu, üniversitelerin ihtiyacı olan her şeyi verdiklerini, gereklikçe de vereceklerini, üniversitelerin en iyi araç ve gereçlere sahip olmasının tek başına bir anlam ifade etmediğini, üniversiteyi üniversite yapan ideal, ruh ve zihniyetin farklı olduğunu beyan edip;

“Üniversite bir şeyi yaratır: Âlim, bilgin yaratır. Nerede ilim adamı varsa orada üniversite vardır. ...Üniversite ıslahının mebdei hareketi Avrupa’dan getireceğimiz ve yanlış yere üniversite mütehasısı adını takacağımız bir Avrupa’nın projesi değil, Âlimin dehasıdır. Onu bulmak lâzımdır, Âlimi yakalamak lâzımdır; Bahr-i muhit-i atlası’de nesli münkariz balıklar yakalar gibi yakalamak lâzımdır. Üniversitenin mebdei hareketi âlimin kafasıdır” sözleriyle arzu edilenin bilim insanı olduğu ve bilim insanının önemi üzerinde durur.

Baltacıoğlu, Üniversitelerde beynelmilel insanların bulunduğu ancak ne vahim ki bunlardan haberlerinin olmadığını, daha alt derecedeki insanların belagat ve kalemi sayesinde âlim geçindiğini, bunların makale yazdıklarını, alıntı yaptıklarını, ancak ansiklopedik bilgilerden ve pratik bir zekâdan başka bir şey olmadığını, âlimin tasnif yapan, kendine özgü bir vakanın tarifini tanımlayan bir insan olduğunu, âlimi ancak âlimin kontrol edebileceğini, bu yüzden okutulan derslerin, yazılan kitapların sadece Türkçe ile sınırlı kalmayıp diğer lisanlara da tercüme edilmesi gerektiğini, Üniversitelere ilim adamı getirirken titiz davranılmasını meşhur veya Avrupalı olmasından ziyade, gerçek ilim adamı olması gerektiğini, ilim adamı getirtilememekte ise gençleri yurtdışına göndererek yetiştirilmesini belirtip;

“İlmin bütünü olur, yarısı olmaz, ilim canlı bir şeydir. Başsız, kolsuz, ciğersiz olmaz, Yapamıyorsak ne yapalım? Açık bırakalım, boş bırakalım. Çok titiz hareket edelim. Getireceğimiz profesörler yaratıcı vasfı haizseler getirelim, değilse yer vermeyelim”

cümleleriyle bilim insanının niteliği ile ilgili kararlılığını ortaya koyar. Baltacıoğlu, üniversitenin gençlerin bocalama yeri olduğuna temas edip;

² “Alev yazısı” diye tanınan yeni bir hat şekli geliştirdi. Küfi hatla yazdığı “Ya Rabbe’l-alemin”, sülüs celisiyle yazdığı “er- Rızku alallah” çok meşhur olan eserleridir. “Türk Yazılarının Tedkikine Medhal” başlıklı incelemesini “Türklerde Yazı Sanatı” adlı kitabında daha da geliştirmiştir.

². Sosyoloji, felsefe, estetik, pedagoji ve sanat tarihi gibi çeşitli alanlarda irili ufaklı yüzden fazla eser yazdı. Eserlerinden pedagojiyle ilgili olanlar; “Talim ve Terbiyede İnkılâp”, “Terbiye ve İman”, “İzmir Konferansları”, “Elişlerinin Usul-i Tedsiri”, “Terbiye İlmî”, “J.J. Rousseau’nun Terbiye Felsefesi”, “Umumi Pedagoji”, “İçtimai Mektup Toplu Tedris”, “Rüyamdaki Okullar”, “Pedagojide İhtilal”. Sosyoloji ile ilgili olanlar; “Maarifte Bir Siyaset”, “Türk’e Doğru”, “Batı’ya Doğru”, “Ziya Gökalp”, Sanata dair olanlar; “Demokrasi ve Sanat”, “Türklerde Yazı Sanatı”, “Türk Plastik Sanatları”, Dinî eserleri; “Din ve Hayat, Kur’an (meal)”, “Büyük Tefsir”, Felsefeye dair olanlar; “Kalbin Gözü”, “Felsefe”. Edebî eserleri; “İnanmak”, “Akıl Taciri”, “Dolaplı Beygiri”, “Kafa Tamircisi”, “Batak”, “Yalnızlar”. Bunların dışında aynı konularda ve çocuk ve gençlik meselelerine dair bir kısmı basılmamış bazı eserleri mevcuttur. Ayrıca çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlanmış pek çok makalesi bulunmaktadır.

“...üniversite öğretiminin merkezi sıklığı, mihveri, mihrakı araştırmadır, okutma değildir. İmtihan, imtihan. Lüzumsuz bir müessesedir. Hattâ bundan milletler vazgeçeceklerdir. Başka çare yoktur”

sözleriyle gençlerin ilmî araştırmalara başlatılması gerektiğine dikkat çeker. Baltacıoğlu,

“Nihayet Türk Üniversitesinin, Türk sanat geleneklerinin şuurlanması ve Türk zevkinin yeni baştan, tarihte olduğu gibi, üç kıta üzerinde hâkim olmasına yaramıyorsa yıkılmalıdır o üniversite! Yoktur, hiçtir! Ne yapacağım kuru ilmi, mezara mı götüreceğim”

cümleleriyle ilim tatbik edilmesinin ve millet için olduğunun önemine vurgu yapar (TBMM Tutanak Dergisi, D:VIII, C:3: 16.12. 1946: 173-176). Milli Eğitim Bakanlığı 1947 Yılı Bütçesi münasebetiyle Baltacıoğlu,

“Hepimiz pekiyi biliriz ki, bir nesneyi yöneltmenin ilk şartı o nesnenin âlemdeki yerini iyice bilmek ve tabiatını iyice tanımdır. İlimin vazifesi nesnelere tabiatını idare eden kanunları yakalamaktır. Tekniğin vazifesi ise bu kanunları eylemlere tatbik etmektir”

sözleriyle, eğitim meselelerinin yakından tanınması ve eğitim kanunlarının iyi bilinmesi halinde onun hayata daha kolay geçirileceğini bildirir. Baltacıoğlu ayrıca, ilköğretimin ilk vazifesinin Türk’e Türklüğünü öğretmek olduğu, yalan yanlış şeylere karşı doğru ve mutlak gerçek olan varlığın tanınması gerektiği; ikinci vazifesinin ise ilk kültürü alacak millet çocuklarına medeniyetin dilini, insanlığını teşkil eden kaidelerle donatmak olduğu, okulların toplumsal bir organ halini alması gerektiği üzerinde durur. Baltacıoğlu, Eğitim Bakanı’ndan beklenilenin;

“Toplu tedrisattan aşarak ve Türk pedagoji geleneklerine dayanarak yapıcı, yaratıcı ve randıman verici, toprağı ekonomik kudretini çevirici, husumeti sevgiye çevirici, birleştirici bir pedagoji medeniyetini Türk okuluna sokması”

olduğuna vurgu yapar. Baltacıoğlu, imtihanların psikolojik şekilde yapılmasını, bundan maksadın sınıf geçmek olmadığını, bu sınavlarla yeteneklerini en üst derecelere çıkartılmasını gerektiğini, imtihanların pedagojik temellere göre ıslah edilmesini, klasik eserlerin mutlaka tercüme edilmesi gerektiğini ancak, bunun yeterli olmayıp millî tiyatrodaki bunların oynatılarak bu zaman zarfında yerli müelliflerin yetişeceğini, dilini tiyatroya sokmayan ve millî problemlerini tiyatrodaki oynatamayan bir millet için imkân âlemi; istikbal âlemi tıkanmış olarak kalacağını, konservatuarın kapılarının yerli eserlere açılması gerektiğini, Millî Eğitim Bakanlığı’nın opera müsabakası ilân etmesini, bu sayede halk melodileriyle ruhu beslenmiş, Batı müzik tekniğine kayıtsız, şartsız bağlı olan ve Türk’ten başka bir şey olmayan bestekârın esrarlı bir heyecan, bir eser çıkaracağını (TBMM Tutanak Dergisi, D:VIII, C:3: 12. 1946: 389-396) dile getirir. Millî Eğitim Bakanlığı 1948 Yılı Bütçesi münasebetiyle Baltacıoğlu, ortaokuldan sonra artık öğrenimin bir keyfiyet meselesi halini aldığı üzerinde durur ve bu konuda yapılması gerekenin seleksiyon, arıtma, imtihanı şeklinde olup, yüksek tedrisata ancak onu sindirebilecek insanların geçmesi, ortaokullara teknik bir kimlik verilerek bu ortaokullar içinde yaşadıkları memleketin, muhitin sanatlarına, tekniğine biraz intibak edebilir olmaları gerektiğini, bu konuda bir ortaokul merkezinin Anadolu’nun

yünden, kilimden, halıdan, keçeden, ilmikten ve halıcılığın himayesizliğinden, kanunsuzluk yüzünden düşmekte olduğundan haberi olmadığı bu yüzden bu yönde bir çalışma yapıldığı takdirde memleketin kalkınarak gelişeceğini, Türk çocuklarının son derece verimli bir tarla olduğunu, bu tohumların bu aziz topraklara serpilmesiyle çok gür filizlerin fıskıracağını ifade eder. Baltacıoğlu, istenilen şeyin sulta değil otorite başka bir deyişle ahlâkî varlık olduğu, o varlığın ise sıkı düzenle ayakta duracağını (TBMM Tutanak Dergisi, D:VIII, C:8: 29. XII. 1947: 589-590) söyler. Kimsesiz, Terk Edilmiş ve Anormal Çocukların Korunması Hakkında Kanun Tasarısı münasebetiyle Baltacıoğlu, Darülhayır'ın mektep olarak iflâs etmesinin nedeninin, zamanın teknik şartlarını, zaruretlerini anlamayan bir teknik yüzünden kaynaklandığını, buranın yapmış olduğu faaliyetlerde halı dokuduğu, marangozluk yaptığı; fakat zamanının teknik şartlarını idrak edemediği için kapandığı, adam yetiştiriyorum zannedilirken sadece okutup, kafa şişirdiğini, bu yüzden de yetiştirdiğimiz nesillerin muvaffak olmadıklarını, mükemmel, güzel bir kanun yapmakla her şeyin yapılamayacağını, ayrıca Millî Eğitim Komisyonu'nun Raporunda geçen bir cümlede; "Sosyal yardım işlerinin yalnız devletçe ayrılan para ile yürütülmesine imkân olmadığından ve dünyanın birçok zengin ve ileri memleketlerinde vatandaşların şahsî teşebbüsleri; Devletten daha geniş ölçüde yer aldığından tasarıda yazıldığı üzere özel kurumlarla esaslı bir işbirliğinin temin edilmesi ve ayrıca bırakmış olduğu vakıflarla yardımı duyusunun büyüklüğünü ve yüksekliğini göstermiş bulunan milletimizi bu konuda teberrua çağırarak tedbirlerin alınması" şeklinde geçtiği ancak bu maddeye ait hiçbir şeyin olmadığını, Eğitim Bakanlığı'nın çocukları, gençleri yetiştirmek, olgunlaştırmak, millî kültürlerini sınırlandırma ve bir takım tekniklerle teşhiz etmek, cihazlandırmak bakanlığı olduğunu belirtip, körlerden gözleri tedavi edilebilir olanların normal öğrenimi takip edebilecekleri ve ya bunların gözleri açılmamaya mahkûm insanlar olduğu zaman ise bunların biran evvel fizikî ve içtimaî muhitlerine intibakları sağlanması gerekliliğini kör, sağır ve dilsizler konusunda ise bu işin tedavi işi olmayıp, pedagoji işi olduğunu ifade ederek, bu çocukların eğitim camiasına girmesi pedagojinin gelişmesi bakımından çok hayırlı olacağı, nasıl pedagoji psikoloji normal psikolojide birçok hamlelere sebep oluyorsa anormal pedagojisinin de normal pedagojinin gelişmesine yardım edeceği üzerinde durur (TBMM Tutanak Dergisi, D:VIII, C:11, 31. V. 1948: 562-564, 583). Millî Eğitim Bakanlığı, Ankara Üniversitesi, Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü, İstanbul Üniversitesi ve İstanbul Teknik Üniversitesi 1950 Yılı Bütçeleri münasebetiyle Baltacıoğlu, öğretmenin edebiyat, şiir, mantık gibi mütemadiyen okumak, görmek, seyretmek, gezmek zorunda olduğuna değinerek, öğretmenin çok okuması ve çok yazması için Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin de elinde ne varsa öğretmene vermesi gerektiğini, bunun haricinde öğretmenlere cam macununun nasıl yapıldığı, bataklıkların nasıl kurutulacağı gibi bilgilerin de verilmesi gerektiğini, bu konuda okuyucu bir eğitim yerine yaptırıcı bir karaktere sahip olan eğitim ve öğretimin lâzım olduğunu, kullanılan metodun, ezbercilik ve hafıza kudreti olmayıp, yaratmak olması gerektiğini, yapılmakta olan imtihanların iltisâzı ile birlikte, imtihanların psikolojik mahiyette olması gerektiğini, böylece çocuğun tekâmül ölçülmekle birlikte, lüzumsuz bilgilerin ise atılmasının lâzım olduğunu, okulların birer ahlâk ve demokrasi yuvaları haline getirilip, hayatları, kanunları, töreleri ve örfleriyle; ister istemez böylece zaruri olarak ahlâkî teşekkülün meydana geleceğini (TBMM Tutanak Dergisi, D:VIII, C:24, 18. II. 1950: 832-836) anlatır. İstanbul Üniversitesi 1948 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ve Bütçe Komisyonu Raporu münasebetiyle Baltacıoğlu, üniversite milleti olarak çok genç bir millet olduğunu, üniversitenin sadece binalarının değil

şuurunun bile gelişim halinde olduğunu, ülkede üniversitelerin bina, dersane ve laboratuvar yığından ibaret olmadığını, her şeyden önce içine aldığı bağrına bastığı gençlerin manevî hayatını yaratan ahlâkî bir site olduğunu, dünya üniversitelerinin dahi bir iki veya on yıl gibi kısa bir sürede meydana gelmediği, kendi üniversitelerinin eksikleri, kusurları ve aksaklıklarının bir yıllık bütçe ile telâfi etmeye teşebbüs edilmesi gerektiğini, İstanbul Üniversitesi'nin gelişme ve olgunlaşma imkânlarını düşünerek konu ile ilgili bir plân yapılmasını, yeni okullar kurulması gerektiğini, eczacılık ve dişçi okulunun rektörlüğe bağlı olmayıp tıp fakültesine bağlı olduğu, bunların özerkliklerinin verilmesi gerektiğini (TBMM Tutanak Dergisi, D: VIII, C:8, 22. XII. 1947: 150-175) beyan eder. 1948 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ve Bütçe Komisyonu Raporu, Millî Eğitim Bakanlığı Bütçesi münasebetiyle Baltacıoğlu, bütün dünyada olduğu gibi ülkede de insanî ve ilmî olmayan bir imtihan meselesinin olduğunu, bunun ise kudreti değil sadece hafızayı ölçerek, ezberi aradığını, milletlerin muhtaç olduğu sistemin ezberleyen insan değil bilgisini pratiğe dönüştürerek yaratan insan olduğunu, bu işin daha insanî, ilmî ve daha pedagojik temeller üzerine koyulması gerektiğini, öğretmenin bütün dünyadaki yenilikleri adım adım takip etmesi lâzım gelen bir teknisyen olduğunu, ortaokuldan sonra öğrenimin bir keyfiyet meselesi olduğunu bu konuda yapılması gerekenin ise seleksiyon-arıtma imtihanı şeklinde olup, imtihanı kazanamayanların toplum içinde geçimlerini temin edecek, ona faydalı olacak bir rol verilebilmesi için yaşadıkları memleketin, muhitin sanatlarına, tekniğine biraz intibak edebilir olmaları gerektiğini, okullarda ahlâklı, karakter sahibi, vatansever, millete ve milletin ülkülerine bağlı gençler yetiştirilmesinin programlara ahlâk adı altında ders koymakla temin edilemeyeceğini, okulun talim ve terbiye ihtiva ettiği bütün tesir edici unsurlarla ve günlük küçük sanılan olaylar içinde insan ve vatandaş karakterini teşkil ettiğini (TBMM Tutanak Dergisi, D:VIII, C:8, 29. XII. 1947: 589-590) açıklar. Millî Eğitim Bakanlığı, Ankara Üniversitesi Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü, İstanbul Üniversitesi ve İstanbul Teknik Üniversitesi 1950 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ve Bütçe Komisyonu Raporu münasebetiyle Baltacıoğlu, öğretmenin edebiyat, şiir, mantık gibi sürekli okumak, görmek, seyretmek ve gezmek zorunda olduğunu, konu ile ilgili okuyucu yerine yaptırıcı bir karaktere sahip olan eğitim ve öğretimin lâzım olduğunu, kullanılan metodun ezbercilik ve hafıza kudreti olmayıp, yaratmak olması gerektiğini, yapılmakta olan imtihanların ilmîleştirilmekle birlikte psikolojik mahiyette olması gerektiğini, böylece çocuğun gelişimi ölçülmekle birlikte gereksiz bilgilerin atılmasının lâzım olduğunu, okulların birer ahlâk ve demokrasi yuvaları haline getirilip, hayat, kanun, töre ve örfleriyle ister istemez zorunlu olarak ahlâkî oluşumun meydana geleceğini (TBMM Tutanak Dergisi, D:VIII, C:24, 18. II. 1950: 832-836) belirtir. Ankara Üniversitesi Kuruluş Kadroları Hakkındaki 5239 Sayılı Kanuna Ek Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim ve Bütçe Komisyonları Raporları münasebetiyle Baltacıoğlu, Hükümet'in amacının bütün mânasıyla ilim haysiyeti ve ilim karakteri taşıyan bir fakülte meydana getirmek olduğunu, buranın diğer fakültelerden hiçbir suretle ayrılığı olmayıp, aynı vasfı ve hakları haiz ve onlara sahip bir fakülte olacağını, İslâm dinini, İslâm mezheplerini, ilmî surette tetkik edecek, İlahiyat Fakültesi'nin İslâmiyet'i bütün olarak tetkik etmekle beraber metotlarında ve meselelerinde müspet ilimlere dayanması gerektiğine³ (TBMM Tutanak Dergisi, D:VIII, C:20, 4. VI. 1949: 278-284) vurgu yapar. Yeniden Beş İlçe Kurulması Hakkında Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Bütçe Komisyonları Raporu

³ Baltacıoğlu, din meselelerinin sağlam ve ilmî esaslara göre incelenmesini mümkün kılmak, meslekî bilgi kuvvetli ve düşünüşünde ihatalı din adamlarının yetişebilmesi için lüzumlu şartları sağlamak maksadıyla Batıdaki örneklerine benzer bir ilahiyat fakültesinin kurulmasını kararlaştıran Ankara Üniversitesi Senatosu'nun güzel bir karar aldığını belirtti.

münasebetiyle Baltacıoğlu, ilmî ve objektif surette bu mülkî taksimatın yeni baştan mütalâa edilmesi ve incelenmesi gerektiğini, seçim bölgesinde bulunan, Karahöyük'ün ve ilçenin merkezi olarak Hacıbektaş'ın olacağını, Hükümet'in ilçe sayısını artırma yönündeki bu durumun ilçelerin gelişmesine katkı sağlayacağını, Hacıbektaş gibi tarihte çok önemli bir kültür ve kaynaşma işlevi yapmış olan bir nahiye merkezinin ilçe olmasını sevinçle karşılayacağını, Kırşehir İli'nin mülkî taksimatının garip bir şekilde olmasından bahisle Avanos İlçesi'nde Avanos'a 18-20 saat uzaklıkta köylerin bulunduğunu, bazı köylerin Kırşehir, Mucur, Kaman ve Çiçekdağı merkezlerine yakın oldukları halde Kaman ilçesine bağlı olduğunu, Kırşehir merkezinin yanı başında Mucur İlçesi'nin olduğu buna ek olarak bir de Hacıbektaş İlçesi'nin meydana getirilmesiyle buranın da birtakım köylerinin bulunacağını, Mucur, Avanos ve diğer ilçelerin Hacıbektaş'ın ilçe olmasını isteyeceklerini, Hükümet'in isteğine karşı olmadığını ancak, köyler verilirken tetkiksiz, tabiatı eşyada temeli olmayan birtakım şeylerle, acele muamelelerle değil, makul bir şekilde taksimat yapılmasını, bunun olumlu netice vereceğini aksi halde bunun bölünme değil, parçalanma olacağını, ilçe yapılırken yeni teşkil edilen ilçenin kalkınması ve civardaki ilçelerin zarar görmemesi için köyler alınırken zorunlu hallerin dikkate alınması gerektiğini⁴ (TBMM Tutanak Dergisi, D:VIII, C:6, 6. VI. 1947: 69-82) söyler. Denizli Milletvekili Reşad Aydın ve Burdur Milletvekili Ahmet Ali Çınar'ın, Tapu Kanununun 15nci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçişleri Tarım, Adalet, Maliye ve Bayındırlık Komisyonları Raporları münasebetiyle Baltacıoğlu, Anadolu'nun tarihî öneminden bahsettikten sonra bataklıkların ıslah edilmesi konusunda çalışmalar yapılması gerektiğini, sıtma denilen hastalıktan birçok insanı kaybettiklerini, Sağlık Bütçesinin, Savunma Bütçesi ayarında zengin bir hâle getirilmesi gerektiğini (TBMM Tutanak Dergisi, D:VIII, C:23, 13.I. 1950: 181-182) dile getirir. Denizli Milletvekili Reşad Aydın ve Burdur Milletvekili Ahmet Ali Çınar'ın, Tapu Kanununun 15 nci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçişleri, Tarım, Adalet, Maliye ve Bayındırlık Komisyonları Raporları münasebetiyle Baltacıoğlu, işçinin haklarından bahsederek, konu ile ilgili işçilere yönelik yapılacak olan çalışmalarda sözü edilecek olanların bir atıfet olmayıp, zorunlu bir durum olduğunu, yapılacak çalışmaları destekleyeceğini (TBMM Tutanak Dergisi, D:VIII, C:20, 2.VI. 1949: 80) belirtir. 3803, 4274 ve 4459 Sayılı Kanunların Köy Okulu, Öğretmen ve Sağlık Memuru Evleri İnşa Ettirilmesiyle İlgili Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Geçici Komisyon Raporu münasebetiyle Baltacıoğlu, kendilerinin talihsiz bir neslin insanları olduğunu, karanlık, boş, yolsuz, tekniksiz ve parasız bir maziden sonra inkılâp gibi önemli bir adım atıldığını, bahsi geçen kanunun kabul edilmesi halinde memleket için faydalı olacağını söyler (TBMM Tutanak Dergisi, D:VIII, C:11, 24. V. 1948: 461-462). Maliye Bakanlığı Bütçesi münasebetiyle Baltacıoğlu, halkevlerinin görevinin öğretme olmayıp, ulus hayatını

⁴ Yeniden 15 ilçe kurulması hakkında kanuna dair adları bu kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde yazılı (15) ilçe kurulmuş, bu ilçeler bağlı oldukları iller ile birlikte şunlar olmuştur; Samandağ-Hatay, Çayıralan-Yozgat, Karabudak-Sivas, Mengen (Türkbeşli)-Bolu, Güney-Denizli, Keçiborlu-Isparta, Yeşilhisar-Kayseri, Çamardı-Niğde, Gazipaşa-Antalya, Çaykara-Trabzon, Germencik-Aydın, Fındıklı (Viçe)-Çoruh, Kınık-İzmir, Kiraz-İzmir, Karahöyük (Hacıbektaş)-Kırşehir.

Kanunun 1. maddesine bağlı cetvelde üç numarada gösterilen eski (Ümraniye) yerine ilçe olarak teklif edilen (Karabudak) isminin (İmranlı) olarak değiştirilmesi yönünde Sivas Milletvekili N. Ergil ve Kars Milletvekili A. Eyidoğan'ın önergesi kabul görmüş, memleketin birçok yerlerinde Karahöyük adına rastlandığı, iltibasa yer bırakmamak için Kırşehir ilinde teşkil edilecek olan ilçenin, tarihi adı olan Hacıbektaş olarak kalması yönünde Bolu Milletvekili İ. Yalçın, Kocaeli Milletvekili C. Aksu, Kırşehir Milletvekilleri İ. H. Baltacıoğlu, Nihat Erdem, Yozgat Milletvekili Z. Arhan, Erzincan Milletvekili Abdülhak Fırat'ın önergeleri kabul edilerek ilçenin ismi Hacıbektaş olarak belirlenmişti. Bağlı (2) sayılı cetvelde derece, görev ve adı ve sayıları gösterilen kadrolar, 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde ilgili Bakanlık ve dairelerin kadrolarına eklenmiş, bu kanun 1. I. 1948 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

yaşatmak, akıllara, muhakemelere hitap etmeyip gönüllere, vicdanlara hitap etmek olduğunu, halkevlerinin Halk Partisi'nin bir uzvu gibi algılanmasının doğru olmadığını, muhtariyet içinde çalışması gerektiğini (TBMM Tutanak Dergisi, D:VIII, C:24, 17.II. 1950: 768) ifade eder. Gelir Vergisi Kanunu Tasarısı ve Geçici Komisyon Raporu münasebetiyle Baltacıoğlu, Heykeltıraş ve ressamın bir yandan desteklenirken diğer yandan vergiye tâbi tutulduğunu, halbuki kendilerinden vergi alınmaması gerektiğini (TBMM Tutanak Dergisi, D:VIII, C:18, 29. IV. 1949: 723-740) dile getirir. Eskişehir'de Sel Baskınından Zarar Görenler İçin Yaptırılacak Meskenler Hakkında Kanun Tasarısı İle Eskişehir Milletvekili Kemal Zeytinoğlu ve İki Arkadaşının Eskişehir'de Yaptırılacak Meskenler Hakkında Kanun Teklifi ve Geçici Komisyon Raporu münasebetiyle Baltacıoğlu, felaketin büyük olduğunu bu konuda Hükümet'e yardım edilmesi, açıkta kalanların ümidinin kırılmaması gerektiğini (TBMM Tutanak Dergisi, D:VIII, C:25, 24. III. 1950: 1005-1007) ifade eder. İzmir'de Güzelyalı Anadolu Apartmanının 6 Sayılı Dairesinde Oturan Mücteba Üstündağ'ın Hükümlü Olduğu Cezaların Affına Dair Adalet Komisyonu Raporu münasebetiyle Baltacıoğlu, ortada bir suçun olduğunu ve gerekli cezanın verildiğini, bu büyük Meclis'in bütün tarihinde yalnız yasaların kanunların yapıcısı olmayıp, şefkatlerin ve iyiliklerin de yaratıcısı olduğunu (TBMM Tutanak Dergisi, D:VIII, C:4, 21. II. 1947: 392-394) söyler. 1949 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı İle 1949 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısında Yapılması Kararlaştırılan Değişiklikler Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Bütçe Komisyonu Raporu, Maliye Bakanlığı Bütçesi münasebetiyle Baltacıoğlu, Maliye Bütçesinde halkevlerine yardım faslı altında ayrılmış olan ödeneğin verilmemesi hususunda ileri sürülen mütalâalar bağlamında Halkevi'nin Halk Partisi'nin politik tesir ve nüfuzu altında olduğunu, vazifesini yapmadığı veya yapamadığını, partiden ayrılarak millete mal olması gerektiğini, düzenlemeler yapılarak kuvvetlendirilmelerinin lâzım geldiğini (TBMM Tutanak Dergisi, D:VIII, C:16, 25. II. 1949: 605-612), yayın vasıtası ile işlenmiş Matbuat Kanunu'na aykırı hareket suretiyle yapılan suçların affını isteyen tasarı münasebetiyle Hükümet'in basın işinde memleketin sosyal bünyesi ile ilgili olmayan konularda güveni elden bırakmadığını, millî birlik ve beraberliğin her şeyin üzerinde olduğunu, ahlâkî konulardaki dâvalarda birçok suçun kanun boşluklarından akıp gittiğini ve cürümlerin kanunî soydan değil, ahlâkî soydan olduğu için hâkimlerin genellikle kifayetsiz kaldığını, ancak milletin değerlerini koruyan kuvvetin sadece bundan ibaret olmadığını, bunun yanında meslekî ahlâkın da bulunduğunu (TBMM Tutanak Dergisi, D:VII, C:24, 14. 6. 1946: 333) bildirir. Demiryollar ve Limanlar Yapımı İçin Gelecek Yıllara Geçici Yüklenmelere Girişilmesi Hakkındaki 4643 Sayılı Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık ve Bütçe Komisyonları Raporları münasebetiyle Baltacıoğlu, bugünkü neslin işleyen şimendiferi gördüğünü, yarın ki neslin ise *"demirağla örülmüş tam ve dokunulmaz bir vatan görecek"* olduğunu, Türk millî temellerinin millî savunma, millî sağlık, millî yol ve demiryolu siyaseti olduğunu (TBMM Tutanak Dergisi, D:VIII, C:6, 6. VI. 1947: 51-52) söyler. Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanun münasebetiyle Baltacıoğlu, Türkiye'nin birdenbire hamle yaparak kalkınmaya muhtaç olduğunu, Türkiye'nin olgunlaşmasının ani olduğuna inanmaz ise kalkınamayacağından söz ederek, Türkiye'nin bütün devrim tarihinde yaratıcı olgunluğun imanını taşıdığından dolayı kalkınabildiğini, inanılan şeyler olduğunu, ancak inanmadığımız şeylerin memleket kalkınmasında başta geldiğini, memleketin tohum, maarif tiyatro dağıtılsa kalkınabileceğine inandığını, yapılması gerekenin işin masaya konulup, illetin bulunması gerektiği belki ancak o zaman bir rütbe sıralaması, bir değer hiyerarşisinin ortaya çıkacağını, kendi kafasında her şeyin temeli, millî savunma ile sağlık dâvası olduğu, temelde tiyatronun

olmayıp tiyatronun damda olduğunu, yalnız halk oyununun birinci kattan geldiğini belirtmiş, ortaoyunu, Nasreddin hoca, âşıklerle beraber gelen şeylerin Türülüğün ta kendisi olduğuna işaret ederek ancak gelişmenin şartları temin edildiği takdirde köy, kasaba, şehir ve buna dair her şeyin kendi kendine gelişeceğini (TBMM Tutanak Dergisi, D:VIII, C: 12, 8. 7. 1948: 1011-1012) ifade eder. Gelir Vergisi Kanunu Tasarısı ve Geçici Komisyon Raporu Telif Kazançları İstisnası münasebetiyle Baltacıoğlu, Türkiye'nin bir kültür devleti olduğu, piyes, beste teşvik edip 4-5 bin lira verildiğini, ancak sonra da vergi alındığına, bu memlekette birçok sanatkârın eserlerinden fazla para almadığını, bunun bir aristokrat işi olduğunu, sanatkârların teşvike muhtaç olduğunu söyleyerek, heykeltraş ve ressamdan vergi alınmamasına dair şunları söyler;

“Şu dakikada düşünüyorum; merhum Mehmet Emin Yurdakul; şair miydi, değil miydi? bilmem. Fakat «Ben bir Türküm, dinim cinsim uludur. Sinem özüm ateş ile doludur» diyen o mudur? Odur. Yunan harbini hatırlıyorum, çocukluğumda bu beyti okuduğum zaman benliğim sarsılıyordu, heyecanın en sonuna beni götürüyordu. Şimdi bundan vergi mi alacağız? Atatürk'ün heykelini yaptırdık, bir Avusturyalı ecnebiye. Benzedi mi, Atatürk denilen mânevi varlığı ifade etti mi?” (TBMM Tutanak Dergisi, D: VIII, C: 18, 29. 4. 1949: 725, 735).

Avrupa Konseyi'nin Kurulması Hakkında İmzalanmış Olan Statünün Onanmasına Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu münasebetiyle Baltacıoğlu, Türk milletinin mazisi olan modern bir millet olduğunu, Amerika'ya muhtaç olduğu gibi Amerika'nın da kendilerine muhtaç olduklarını, müesseseleri, kültürü ve medeniyeti, insan hak ve hürriyetlerine riayeti bakımından Avrupalı olduğunu, Avrupa Birliği'ne dâhil olmanın yalnız coğrafî bir mesele olmayıp, medeni bir millet olunmasından ileri geldiğini, ana siyasetin esas istikametinin Batı Avrupa'da olmasıyla birlikte Yakın Doğu ve Asya'ya karşı alâkanın asla azalmadığını, hatta daha da kuvvetleneceğini (TBMM Tutanak Dergisi, D: VIII, C:22, 12. XII. 1949: 178-192) belirtir. Basın ve Yayın Genel Müdürlüğü Bütçesi münasebetiyle Baltacıoğlu, Basın ve Yayın Genel Müdürlüğü ile ilgili tenkitler üzerine Baltacıoğlu, Basın Yayın Genel Müdürlüğü'nün teşekkül halinde bir müdürlük olduğu, Genel Müdürlüğün ses ve sentaks sahibi olan konferansçıları yetiştirme salahiyetini taşıyan bir pedagoji müessesesi konumunda olacağını, yardımın esirgenmemesi sayesinde ve teknik şartlar altında yakın bir gelecekte bu müessesenin kalkınacağını, matbuatın, propaganda, radyo, basın tekniğinin teşekkül halinde olduğunu, özellikle turizmin Basın ve Yayın Genel Müdürlüğü'nün en temelli ödevlerinden birisi olduğunu ancak, henüz altyapı sorunlarının bulunduğunu (TBMM Tutanak Dergisi, D: VIII, C:8, 27. XII. 1947: 403-446) dile getirir. Tescil Edilmeyen Birleşmelerle Bunlardan Doğan Çocukların Tesciline ve Gizli Kalmış Nüfus Vakalarının Cezasız Olarak Kaydına Dair Kanun münasebetiyle Baltacıoğlu, memlekette milyonlarca çocuğun olduğunu, bu kanunun onlara vatandaş şerefi ve haysiyet verdiğini ifade edip, onların bir gün büyüüp ahlâklı bir şahsiyet olmak için gayrimesullarında hiçbir acı, hiçbir karanlık duymayacaklarını, her vatandaş gibi şerefli olacaklarını ve çalışarak meslek sahibi olacaklarını söyler. Şayet bu vatanın hayatı tehlikeye girerse sınırlarda ateş hattına girip çarpışacakları ve bu uğurda şehit, kalırlarsa gazi olacaklarını, Türk çocuğunun şeref, haysiyet ve hürriyet kaderini ilgilendiren bu kanunun bir an evvel çıkarılmasını (TBMM Tutanak Dergisi, D:VIII,

C:23, 9. I. 1950: 86) belirtir. Tatbikatta nüfus memurları, mülâhazat hanesine “*filan numaralı kanuna tevfikân tescil edilmiştir*” diye yazıldığını söyleyip, bundan vazgeçilmesi gerektiği bu yüzden çocukların hiçbir şüpheye saplanmaması, bunun yeniden verilen her hangi bir nüfus cüzdanı gibi verilmesi gerektiği (TBMM Tutanak Dergisi, D:VIII, C:23, 9. I. 1950: 94-95) üzerinde durur. Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 1950 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ve Bütçe Komisyonu Raporu münasebetiyle Baltacıoğlu, hekimlere az para verdikleri için gitmeyip hasta kabul etmeyeceklerini, ancak buna inanmak istemediğini çünkü böyle bir şeye inanmak, bu yaşa gelenleri yaşatmayı, öldüreceğini ifade ederek,

“Burası; marangozun yaptığı kürsü değildir; burası, burası milletvekillerinin kürsüsüdür. Buradan söz söylemek kolay değildir, kolay değildir, güçtür. Buradan her şey duyulur. Buradan haykırıyorum, hastalara daima rahîm olun, şefik olun”

sözleriyle hastanelerin yalnız sağlık değil, ümit alınıp çıkılması gereken yer olduğu (TBMM Tutanak Dergisi, D:VIII, C:24, 23. 2. 1950: 1081-1082) üzerinde durur. Maarif Teşkilâtına Dair Kanununun 13 ncü Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Bütçe Komisyonu Raporu münasebetiyle Baltacıoğlu, ilkokul başöğretmenleri ve diğer öğretmenlerin fedakârlık neslinin temsilcileri olduğunu onların bu vazifeyi vatanî bir hizmet kabul ettiklerini bu yüzden çıkacak kanunun yerinde olacağını (TBMM Tutanak Dergisi, D: VIII, C:11, 24. V. 1948: 475-482) beyan eder.

SONUÇ

TBMM, ülke yönetiminde en üst yegâne güç olup, burada dâhili ve harici kararlar alınırken bütün yönü ile tahlil ve takip edilip tartışılmaktadır. Alınan bu kararlar bağlamında Genel Kurul’da muhtelif sözlerle, Meclis’in üyeleri tarafından ortaya konulan düşünce ve fikirler oldukça önemli olmuştur. CHP’nden VII. Dönem Afyonkarahisar, VIII. Dönem de Kırşehir Milletvekili olarak Meclis üyesi bulunan Baltacıoğlu, eğitimci bilim adamlığı yanında, milletvekilliği süresince muhtelif konularda demeç, önerge, teklif ve aldığı sözlerle TBMM tarafından alınan karar ve çıkarılan kanunlarda da mevkii ve rol sahibi olmuştur. Baltacıoğlu’nun,

“burası, burası milletvekillerinin kürsüsüdür. Buradan söz söylemek kolay değildir, güçtür. Buradan her şey duyulur. Buradan haykırıyorum” şeklinde, nitelediği kürsüden; “Avrupa’dan getireceğimiz ...bir Avrupa’nın projesi değil, âlimin dehasıdır. Onu bulmak lâzımdır, âlimi yakalamak lâzımdır; Bahrimuhuti Atlaside nesli münkariz balıklar yakalar gibi yakalamak lâzımdır”

diyerek, üniversitelerin araç ve gereç ile donatılmasının yeterli olmayıp, üniversiteyi üniversite yapan ideal, ruh ve zihniyetin farklı ve arzu edilenin bilim insanı olduğunu, âlimin tasnif yapması, kendine özgü bir vakanın tarifini tanımlaması gerektiğini, âlimi ancak âlimin kontrol edebileceğini, bu yüzden okutulan derslerin, yazılan kitapların sadece Türkçe ile sınırlı kalmayıp diğer lisanlara da tercüme edilmesini, ilmin tatbik edilmesi ve millet için olduğunu bildirir.

Baltacıoğlu, eğitim meselelerinin yakından tanınması ve eğitim kanunlarının iyi bilinmesi halinde onun hayata daha kolay geçirileceğini, kullanılan metodun, ezbercilik ve hafıza kudreti olmayıp, yaratmak olması gerektiğini, imtihanların psikolojik mahiyette olup, çocuğun gelişiminin ölçülmesini, gereksiz bilgilerin atılmasını, okulların birer ahlâk ve demokrasi yuvaları haline getirilip, hayatları, kanunları, töreleri ve örfleriyle zorunlu bir şekilde ahlâkî teşekkülün meydana geleceğini, ortaokuldan sonra gerekenin seçme, arıtma, imtihanı şeklinde olup, yüksek öğrenime ancak onu sindirebilecek insanların geçmesini, ortaokullara teknik bir kimlik verilerek bu ortaokullar içinde yaşadıkları memleketin, çevrenin sanat ve tekniğine biraz intibak edebilir olmaları gerektiğini, bu yönde bir çalışma yapıldığı takdirde memleketin kalkınarak gelişeceğini, kültürü ve medeniyeti, insan hak ve hürriyetlerine riayeti bakımından Avrupalı olunduğunu, Avrupa Birliği'ne dâhil olmanın yalnız coğrafî bir mesele olmayıp, medenî bir millet olunmasından ileri geldiğini, ana siyasetin esas istikametinin Batı Avrupa'da olmasıyla birlikte Yakın Doğu ve Asya'ya karşı alâkanın asla azalmadığını, hatta daha da kuvvetleneceğini beyan eder.

Baltacıoğlu tarafından dile getirilen bu prensiplerin bugün içinde geçerli olduğu ortada olup, O, mücadele azmi ile kendini belli eden bir karakter, ülkesine kendini adayan bir eğitim, fikir ve siyaset adamıdır.

KAYNAKÇA

- Afetinan, A. (1973), Türkiye Cumhuriyeti ve Türk Devrimi. Ankara: TTK.
- Akgün M. Z. (1978), "Çeşitli Yönleri İle Baltacıoğlu". Yeni Adam, S. 921, Mayıs 1978, s.38.
- Aytaç K. (1979), "İ. Hakkı Baltacıoğlu'nun Hayatı ve Faaliyetleri". DTCF Dergisi, C. XI, S. 2, s. (165 – 190).
- Baltacıoğlu İ. Hakkı, (1938), "Hayatım", Yeni Adam, S. 157.
- (1938), "Hayatım", Yeni Adam, S.142.
- (1939), "Hayatım", Yeni Adam, S. 255.
- Karaca Y. (2002), Kişiler-Olaylar- Kavramlar-Mekânlar. Tarih Ansiklopedisi, (2002), Cilt. V, Ankara: Berikan Yayınları.
- Berkes N. (1978), Türkiye'de Çağdaşlaşma. İstanbul: Bilgi Yayınevi.
- Buran H. (2005), Seçim Sistemleri ve Türkiye İçin Yeni Bir Seçim Sistemi Önerisi. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Dikici A. (1986), İsmayil Hakkı Baltacıoğlu'nun Kültür ve Eğitim Kavramı Üzerine Bir inceleme. Yayınlanmamış doktora tezi, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dikici A. – Tezci E. (2002), "İsmayil Hakkı Baltacıoğlu' nun Sanat, Sanat Eğitimi ve Milli Sanat Hakkındaki Düşünceleri". Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt 12, Sayı 2, s. (235-244).
- Ezherli İ. (1992), Türkiye Büyük Millet Meclisi (1920-1992) ve Osmanlı Meclisi Mebusanı (1877-1920). Ankara: TBMM Kültür ve Sanat Yayınları.
- Göral V. (2003), "İsmayil Hakkı Baltacıoğlu", Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce, V: Muhafazakârlık" Cilt 5 (Der.) Ahmet Çiğdem, İstanbul: İletişim Yayınları.
- 2 Sayılı Hıyanet-i Vataniye Kanunu'nun I. Maddesi; TBMM Kavanin Mecmuası, (1943), D. I, C. I, No: 2. Ankara: TBMM Matbaası.
- Milletvekili Genel Seçimleri 1923-2007, (2008). Ankara: TÜİK Yayınları.

Şen E. (2008), İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu ve Kur'ân Meâli. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

TBMM Âzasının Tercümeihal Kağıdı Örneği 1170.

TBMM Tutanak Dergisi, Dönem VII, Cilt 24, Yirmibeşinci Birleşim, Oturum 1, 14. 6. 1946.

TBMM Tutanak Dergisi, Dönem VIII, Cilt 11, Altmışikinci Birleşim, 24. 5. 1947.

TBMM Tutanak Dergisi, Dönem VIII, Cilt 12, Seksenbeşinci Birleşim, 8. 7. 1948.

TBMM Tutanak Dergisi, Dönem VIII, Cilt 12, Yetmişbirinci Birleşim, 14. 6. 1948.

TBMM Tutanak Dergisi, Dönem VIII, Cilt 16, Elliikinci Birleşim, 25. 2. 1949.

TBMM Tutanak Dergisi, Dönem VIII, Cilt 18, Yetmişdördüncü Birleşim, 21. 4. 1949.

TBMM Tutanak Dergisi, Dönem VIII, Cilt 18, Yetmişsekizinci Birleşim, 29. 4. 1949.

TBMM Tutanak Dergisi, Dönem VIII, Cilt 20, Doksandokuzuncu Birleşim, 2. 6. 1949.

TBMM Tutanak Dergisi, Dönem VIII, Cilt 20, Yüzbirinci Birleşim, 4. 6. 1949.

TBMM Tutanak Dergisi, Dönem VIII, Cilt 22, Onaltıncı Birleşim, 12. XII. 1949.

TBMM Tutanak Dergisi, Dönem VIII, Cilt 22, Yirmüçüncü Birleşim, 28. 12. 1949.

TBMM Tutanak Dergisi, Dönem VIII, Cilt 23, Yirmidokuzuncu Birleşim, 13. 1. 1950.

TBMM Tutanak Dergisi, Dönem VIII, Cilt 23, Yirmiyedinci Birleşim, 9. I. 1950.

TBMM Tutanak Dergisi, Dönem VIII, Cilt 23, Yirmiyedinci Birleşim, 9. I. 1950.

TBMM Tutanak Dergisi, Dönem VIII, Cilt 24, Ellidördüncü Birleşim, 23. 2. 1950.

TBMM Tutanak Dergisi, Dönem VIII, Cilt 24, Ellinci Birleşim, 18. II. 1950.

TBMM Tutanak Dergisi, Dönem VIII, Cilt 24, Kırkdokuzuncu Birleşim, 17.II. 1950.

TBMM Tutanak Dergisi, Dönem VIII, Cilt 25, Yetmişikinci Birleşim, 24. 2. 1950.

TBMM Tutanak Dergisi, Dönem VIII, Cilt 25, Yetmişikinci Birleşim, 24. 2. 1950.

TBMM Tutanak Dergisi, Dönem VIII, Cilt 3, Yirmialtıncı Birleşim, 28. 12. 1946.

TBMM Tutanak Dergisi, Dönem VIII, Cilt 3, Yirmibirinci Birleşim, 239. 12. 1946.

TBMM Tutanak Dergisi, Dönem VIII, Cilt 3, Yirmiyedinci Birleşim, 16.12. 1946.

TBMM Tutanak Dergisi, Dönem VIII, Cilt 4, Kırksekizinci Birleşim, 21. 2. 1947.

TBMM Tutanak Dergisi, Dönem VIII, Cilt 6, Altmışdokuzuncu Birleşim, 6. VI. 1947.

TBMM Tutanak Dergisi, Dönem VIII, Cilt 6, Altmışdokuzuncu Birleşim, 6. 6. 1947.

TBMM Tutanak Dergisi, Dönem VIII, Cilt 7, Onikinci Birleşim, 28. 11. 1947.

TBMM Tutanak Dergisi, Dönem VIII, Cilt 8, Yirmialtıncı Birleşim, 29. XII. 1947.

TBMM Tutanak Dergisi, Dönem VIII, Cilt 8, Yirmidördüncü Birleşim, 27. XII. 1947.

TBMM Tutanak Dergisi, Dönem VIII, Cilt 11, Altmışbeşinci Birleşim, 31. V. 1948.

Tozlu N. (1989), İsmail Hakkı Baltacıoğlu'nun Eğitim Sistemi üzerine Bir Araştırma. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Tunaya T. Z. (1981), Devrim Hareketleri İçinde Atatürk ve Atatürklük, Ankara: Turhan Yayınevi.

Türk Parlamento Tarihi, Millî Mücadele ve TBMM I. Dönem, 1919-1923, I. Dönem Milletvekillerinin Özgeçmişleri, III. Cilt, Türkiye Büyük Millet Meclisi Vakfı Yay.

Türk Parlamento Tarihi, *TBMM-II. Dönem, 1923-1927*, III. Cilt, Türkiye Büyük Millet Meclisi Vakfı Yayınları.

Türk Parlamento Tarihi, *TBMM-III. Dönem, 1927-1931*, I. Cilt, Türkiye Büyük Millet Meclisi Vakfı Yayınları.

Türkkan Y. (2008), *Türk Modernleşmesinde Yeni Adam Dergisi (1934-1938)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü.

Ünsal Y. (1990), *Atatürk: İmparatorluktan Millî Devlete*. Ankara: TTK.

EXTENDED SUMMARY

The purpose of this research is to analyse the educationist MP İsmail Hakkı Baltacıoğlu's thoughts and opinions during the negotiations in the parliament as well as to determine his place and role in this process.

Having joined the parliament as a deputy of Afyonkarahisar in the VII. term and a deputy of Kırşehir in the VII. term, Baltacıoğlu spoke at the General Assembly on various issues, proposals, offers and had a role as a significant politician in the resolutions and laws of Turkish Grand National Assembly with his opinions.

In the study, Baltacıoğlu's biography is presented in part. The reflection of his thoughts and opinions on the various General Assembly negotiations is reviewed and the paper is accordingly named as "*An Educationist MP with His Thoughts and Opinions during the Negotiations in the Turkish Parliament: İsmail Hakkı Baltacıoğlu*".

We used of the minute books of the Turkish Grand National Assembly as they include all speeches and behaviours during the parliamentary activities, give information about the political circumstances of the time. In addition, relevant copyrighted works were used.

Although he was influenced by Emile Durkheim and Ziya Gökalp in sociological terms, he paid more attention to religion, language, and arts among other social institutions. According to Baltacıoğlu, a society's tradition is shaped by these three phenomena in particular. Tradition is the most continuous and fundamental reality of society by which nationality is defined. It is the strongest element in resisting the societal changes as well. Religion, language, and art are not only institutions but also participate in other social institutions as "*influential forces*". They are found in both primitive and developed societies with continual effects.

Although there should be a free mindset in education, it does not mean that freedom is independent from all social and moral bonds. Education is both a discipline and a vivid movement consolidating the notion of freedom. Education of children is given in society. Education is a notion of power, ability and sovereignty. These are found only in those living in society. Education changes in tandem with the social renewal and change. The only uncannaging aspect of education is laws. The duty of education is to help children grow and develop by themselves and to remove all external factors preventing their development. Even though it is not a precondition for a modern family to share the same religion, a normal family is the one who practice their religion, speak their language and tasting their arts.

If one does not receive a religious formation after he/she acquires the necessary culture regarding morality, art and language, no integrity is ensured in his/her character. According to Baltacıoğlu, the mysterious life called religion not only has shaped the other social institutions as a source and creative essence, but also has maintained its existence within them. Religion is not separate from a society's moral, law, language, science, art and ontological philosophy. Religion maintains its existence within the essence of these elements. Therefore, it is impossible to have a national identity without a religious identity. Religion is not only a conscience embracing humans' reason as science does and addressing to their hearts as art does. It is a conscience addressing to the whole human knowledge. One cannot live without religion just as he/she cannot live without blood.

Baltacıoğlu was interested in calligraphy, painting, decoration, architectural studies, horticulture and various crafts throughout his life and wrote numerous articles in newspapers and magazines on Islam and Turkish studies.

According to Baltacıoğlu, education can be actualised better when its problems and laws are known better. Creativity should be put into practice rather than memorising and rote learning. Exams should be psychological tools to measure the development of children. Unnecessary information should be removed from curricula. Schools should be transformed into a hearth of morality and democracy. Moral organisation takes place with life, laws, and tradition. After secondary school, there should be selection exams and only those who can absorb higher education should join universities. Secondary schools should acquire a more technical aspect and be adapted to art and technique of their environment. The country can develop in this way. A country becomes European in terms of its culture, civilisation, and conformity to rights and freedoms. Therefore, entering the European Union is not just a geographical matter but a matter of being civilised nation. However, this main political direction towards the Western Europe has not diminished, even strengthened, the interest in the Near East and Asia.

İsmail Hakkı Baltacıoğlu was born İstanbul Cihangir on 28 February 1886 and died in Ankara on 1 April 1978. He knew French and English. He was married and had two children.